

TEHNOLOGIA DE TRATARE A APELOR UZATE CU AJUTORUL SORBENȚILOR ELECTROGENERATE

Tatiana Cubrițcaia

Institutul de Fizică Aplicată al Academiei de Științe din Republica Moldova
str. Academiei 5, Chișinău, MD-2028,
tkubrik@yandex.com

Abstract: The optimum parameters of the electro flotation process of $Al(OH)_3$ particles containing direct dyes on their surface have been established: the electric current density – 10–20 mA/cm², the liquid layer height 40–50 cm, the process duration 400–500 sec.

1. Introducere

Cum a fost arătat [1], extragerea coloranților direcți se petrece efectiv cu ajutorul sorbenților electrogenerați – hidroxidului de aluminiu și fier. Particularitate ai acestor hidroxizi ca sorbenți este structura lor afinată în momentul obținerii, sensibilitate față de factori exteriori și o suprafață specifică mare (în momentul formării). Pentru înlăturarea lor din soluții apoase ce mai efectivă este metoda de electroflotare [2], care are unele avantaje față de alte procedee de separare a hidroxizilor cu diferiți componenți toxici, adsorbiți de ei: dispersearea fină a bulelor de gaze electrolitice, posibilitatea de efectuare a procesului în regim continuu, un regim lent hidrodinamic, care permite păstrarea flocculilor de hidroxizi în procesul separării ($Re = 0,3$). Flocculele au o densitate nu prea mare (1,005–1,010 g·cm⁻³) deoarece au și o umiditate majorată. Aceasta dă posibilitate de extras particulele cu dimensiuni mari, până la 4–5 mm și la forțe mici de interacțiune a bulelor cu suprafața sorbenților. Afară de acest fapt concentrația ridicată a bulelor de gaz în soluție majorează probabilitatea ciocnirii lor cu particulele de hidroxid și fixarea lor pe suprafața sorbenților în așa cantități, că este posibil mișcarea acestui complex (particule – bule de gaz) pe suprafața lichidului. Viteza de ieșire la suprafața lichidului acestui complex alcătuiește 4–6 mm·sec⁻¹ [3].

2. Partea experimentală

Pentru efectuarea experimentelor de extragere a coloranților, adsorbiți pe hidroxidul de aluminiu s-a folosit un aparat de electroflotare de laborator cu camera dreptunghiulară cu suprafață bazei 1,0 dm². Aparatul dădea posibilitatea de schimbat înălțimea lichidului în el. Au fost folosite soluțiile model al colorantului „direct roșu - aprins” (DRA). În aparatul de electroflotare particulele de sorbenți se îndreptau după procesul de electrocoagulare. Concentrația hidroxidului de aluminiu alcătuia 100mgdm⁻³ (în raport cu anionii Al^{3+}).

3. Rezultatele și discuția lor

Au fost cercetate acțiunea densității curentului electric (i), înălțimii stratului lichid și a duratei de electroflotare asupra gradului de extragerea a colorantului adsorbit pe suprafața hidroxidului de aluminiu. În tabelele 1–2 sunt prezentate aceste rezultate.

Tabelul 1. Acțiunea înălțimii stratului lichid (h) asupra gradului de electroflotare (ε) a hidroxidului de aluminiu

h, cm	ε la densitatea curentului electric, mA cm ⁻²		
	10	20	30
10	95,3	97,2	97,4
20	96,2	98,0	98,0
30	97,0	98,0	98,0
40	97,0	98,0	98,0
50	96,0	97,0	98,0
60	93,4	95,0	96,0

Intensitate a curentului – 1 A; tensiune – 5 V; durata – 5 min

Tabela 2. Dependența duratei de electroflotare (t) de înălțimea stratului lichid (h)

h, cm	T, sec., la densitatea curentului electric, mA cm ⁻²		
	10	20	30
10	300	270	240
20	330	300	280
30	360	310	300
40	420	360	330
50	480	390	360
60	600	490	440

Intensitate a curentului – 1A; gradul de electroflotare – ε = 97–98%.

Datele tabelor 1 și 2 ne-au dat posibilitatea de calculat de optimizare a procesului de electroflotare [4].

$$K = \frac{t^2}{h^2}$$

și a consumului specific al electricității

$$q = \frac{It}{V}, \text{ A sec. dm}^{-3}$$

Tabelul 3. Criteriul de optimizare (K) al procesului de electroflotare și consumul specific de electricitate (q) în dependență de înălțimea stratului lichid (h).

h , cm	Valorile lui K și q la i , mA cm ⁻²					
	10		20		30	
	K	q	K	q	K	q
10	9,00	0,30	14,6	0,54	17,3	0,72
20	2,70	0,16	4,50	0,30	5,88	0,42
30	1,44	0,12	2,13	0,21	3,00	0,30
40	1,10	0,11	1,62	0,18	2,04	0,25
50	0,92	0,09	1,21	0,15	1,55	0,21
60	1,00	0,10	1,39	0,16	1,61	0,22

Cum arată rezultatele din tabelul 3 înălțimea stratului lichid 40–50 cm și densitatea curentului 10–20 mA cm⁻² sunt optimale, pentru că K și q au valori minime ($K = 0,9 \div 1,2$; $q = 0,09 \div 0,15$) consumurile energie electrice sunt mai cele mici. În aceste condiții are loc extragerea maximă a hidroxidului de aluminiu.

Aceste rezultate, obținute pe un aparat de electroflotare de laborator, au fost puse în baza calculului unei instalații de laborator cu o productivitate de 0,2 m³ oră⁻¹ într-un regim continuu de lucru.

4. Bibliografie

- [1] Romanov A.M., Matveevici V.A., Sorokina V.N. Izvlečenje krasitelei elektrogenerirovannymi sorben-tami. *Elektronnaya obrabotka materialov*. 4. 38. 1995.
- [2] Mamakov A.A. *Sovremennoe sostoeanie i perspektivy primeneniya elektroliticeskoi flotatsii veschestv*. Știința, Chișinău, C. 1–2. 1975.
- [3] Zekeli R.M. i dr. O roli razmera puzyrikov pri elektroflotatsii gidratnyh osadkov bez reagentov-sobiratelei. *Tehnologia razrabotki i obogaschenia poleznyh iskopaemyh*. Rotapr. SFTGP IFZ AN SSSR 1975. 92.
- [4] Nenno V.E., Zelentsov V.I., Romanov A.M. Optimizatsia konstruksii elektroflotatsionnogo apparata dlea razdelenia suspenszii. Sb “*Energeticeskie vozdeistvia v protsessah pererabotki mineralinogo syria*” IGDSO AN SSSR, Novosibirsk, 1987, 60.